

KUĆNA PRAVILA

OLJA SAVIČEVIĆ IVANČEVIĆ

PRVA KUĆA

*

od konobe u prizemlju, ostao je samo ključ za vrata kojih više nema.
tu su bila velika zelena vrata. na podu nabijena zemlja, tamne mače. i mušice.
koliko nas je moglo stati u bačvu?
pet, deset. u mojim pričama rastu bačve kao trbusi ljubičasti i zadrigli od vina.
pradida pave nikad ne skida šešir. tako sjedi ispred konobe.
to je njegova ulica. kerber: on je strah za babe, radije idu okolnim putem, kroz
bote.
mene zove: uja mala, uja! *
ja mu ljubim ruke. i ne pamtim strah.

---

* Moj pradjed Pave Butir nikad prije nije čuo ime Olja, pa je to njemu strano ime izgovarao kao Uja. Usput bi obavezno opsovao moje roditelje negodujući „kakvo ste mi ditetu ime dali“.

*

naša se ulica tada zvala prijelaz partizana. jer su partizani prelazili preko sljubljenih krovova bježeći od talijana. zato sam mislila da su pali borci pali s krova.

to kako izgleda naša ulica još se zove kuća na kući, što mi je također zadavalo probleme.

*

konobu je zamijenio mali dućan. biljna apoteka. spavala sam s otvorenim prozorom i u sobu mi je ušao zeleni čaj.

*

živi li u parku vitturi još uvijek onaj ćuk?

prije sna, pjevala sam sestri. mislila sam da to dobro radim, vikala sam i vjetar je kotrljao moj glas preko šahti niz usku ulicu.

kasnije bih još dugo gledala u čudan reljef štukature na plafonu. a onda bi se javio taj ćuk. njegova ću pune samoću, a tišine među njima nadijevaju jezu.

tajan kao noć u parku. tajan kao staro groblje u parku. iz duplje neke pinijske koja nestvarno visoko čuva naprsle šiške pune naše čežnje.

crkveno zvono, pa ćuk, pa zvono. i ponekad, nad pinijama, nisko proleti avion. to je noćni let za mjesec. s tim zvukom slijećem u san.

*

od mora do terace, more crvenih krovova. ja se dižem na prste, ja se dižem na ljujačku da vidim pravo more. ono je dovoljno blizu da miriše. kad puše jugo penje se uz ulicu, mogu ga čuti. ali samo ako se snažno zaljuljam, vidjet ću more. gore, poviše moje glave, točka je s koje se rastvara zastor krovova. ako se zaljuljam još jače, mogu odletjeti u plićak ravno iza mula.

*

nedjelja je i ona dolazi. baka iz grada. ima zlatan zub. ima lijepu haljinu. ima meku kosu. mirisnu.

ima špicasti grudnjak. ima prozirne čarape.

svi kažu: tvoja baka je ljepotica. prvi put se udala sa sedamnaest, drugi put s dvadeset i šest.

oslušujem prvi udarac potpetice na skalama. a onda trk preko četrdeset skalina naše kuće.

nikad joj ne kažem: ne volim.

volim kad mi kažu: imaš bakin osmijeh. i madež na desnom obrazu.

*

nitko nema ovakav prozor, prozor kao ova djevojčica. kad otvori škure ona može preskočiti u sobu svog prijatelja. kad zatvori škure može staviti jastuke na prozorsku dasku i tu čitati. ili spavati sa svim svojim lutkama. tako duboko je taj prozor upisan u kamen kuće.

tu može guliti naranču, lakirati nokte, napisati pjesmu o strancu. a onda preskočiti u sobu svog prijatelja i skovati plan.

*

ponekad ona prospe po postelji plastični nakit i zlato. tad znam da je postojala neka druga mama, prije mene. koja se kitila s tim blagom iz srebrne kutije. koja je plesala ispred ogledala u nepoznatim haljinama.

tad znam, to je ona strana mlada žena koju nekad sretnem dok me drži u krilu.

*

moje noge rastu u kadi. moje noge odlaze od mene. još jučer sam mogla stopalo staviti na tjemenu.

moje noge odlaze od mene ili to moja glava čini tlu.

ne znam što se događa, al stižu mi u susret knjige s najviših polica.

*

najednom sam razvila ljubav za jako slatko i suho voće. za bademe i med. za čupove pune šećera, kave i začina. za korice limuna i crni papar.

živjela sam od grožđica i smokava, močila sam prste u rum i lizala jagodice, krišom. udisala sam požudno miris duhana iz lule. miris paste za cipele. miris tamnozeleno boje za drvo.

drhtala sam sama između zidnih tapeta i kredence.

slabu hranu nisam htjela ni kušati: samo repove rakova, samo datule, školjke i cimet.

za poljubac sam jedva dočekala trinaestu.

IGRE SITNOG TIJELA

*

imati tako malo tijelo, ponekad je praktično. i ladica može poslužiti kao sklonište. svugdje možeš spremati takvo tijelo.

u ormaru ga stavi u očev džep i pronaći ćeš ljute bombone i mrve duhana ili se popni uz svileni rukav i ostani u mekoći haljine, u oporosti znoja i parfema dok se ne začuje: ručak!

ukradi jednu kuglicu naftalina.

dvije naguraj u nosnice ormarskom patuljku koji ti pipa pupak.

*

kad sam znala letjeti, jata perja bi nakon svakog skoka prhnula u zrak. katkad bi mijauknuli psi.

u pravilu sam letjela niz duboki hodnik nad skalama, potom bih se digla ponad kuće i ne bih se više znala vratiti- kao papiga.

jednom sam pronašla antenu na kojoj su stajale sve naše odbjegle tigricice: žutozelene i plave i kljucale konoplju.

*

važno je imati plan. plan za sljedeći sat. kako ugođeno kuca naša urica u predsoblju. pola sata je dovoljno za rat i primirje. dva dana za ljubav i zaborav. zimi ostajem u krevetu dok se znoj ne ohladi.

ljeti se dugo zabavljam ližući sol i sunce s unutrašnje strane podlaktica.

kako ugođeno kuca naša urica u predsoblju: dvije minute naprijed, bar jedna unatrag.

*

od novca kojeg sam dobila za sitne riječi, kupila sam bicikl.

bila sam biciklistički talent svjetskog kalibra, prestizala sam motocikliste,
preskakala krovove, vrebali su na mene iz daljine sportski agenti.

tada je iz reno četvorke izašao dečko i rekao: blesačo, umalo sam te zgazio, tko
ti daje biciklu!?

četiri godine sam zaobilazila njegovu ulicu. kad me sljedeći put sreo, četiri godine
je patio. barem.

*

pokazat ću ti jednu igru. pokazat ću ti jednu sisu. ona je mala kao orah i boli.
a sad ti.

*

ostat ću još neko vrijeme i disati plitko. u bijegu sam, skrivena. i, iako oni to ne znaju, više ne igram njihovu igru.

grupa je tražila grupu. detektivi trčali kroz grmlje, oko spomenika.

prošla sam s morske strane dvorca. da me ne vide. i crno je more ušlo u moje cipele. tu sam privukla barku i uvukla se među madire. južina, bez imalo vjetra, povila me u zamazane ručnike i zibala.

oni s obale su me malo dozivali, pa otišli kućama.

nikad mi nije bilo ovako toplo ni ovako tiho.

ostat ću još malo i čekati da se prostor između neba i mene zatrpa vatom.

*

grlim bor, duboko u krošnji, drvena od straha. toliko drvena da mi vrapci zoblju madeže po vratu.

jutros smo sjedili na krovu turist-biroa i pušili. more je bilo žuto i masno kao krumpirova juha, nekog su vruga ispustili i zajebali nam kupanje. već u tri bili smo potpuno ludi od dosade. u četiri smo našli gnjecave šljive i gađali neku djecu iz odmarališta „željeznički“.

sad s bora gledam kako će te prebiti trojica. po bijelim sandalama kapa mi krv iz nosa.

slobodnom rukom tarem i nos i suze. bez glasa. lice mi je već sasvim krvavo, kao i tvoje.

*

da sam, nakon bure, otrčala u park i vratila se s naramkom šišaka punih pinjola, da sam uspjela zadržati dah pod morem od velikog do malog mula, da sam naučila voziti taj motocikl, da sam imala zvižduk koji se čuje u trećoj ulici, da nisi rekao *nemoj, šteta je* kad sam počela svlačiti majicu, ne bih ja pisala. bilo je tako lako namještatiti sitne riječi u svoju korist, makar im lomila kosti.